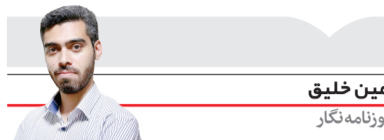

«فرهیختگان» بررسی کرد

استعفای لاریجانی و چالش‌های پیش روی حق دوست

امین خلیق
روزنامه‌نگار

باقر لاریجانی پس از ۶ سال که عهده‌دار سمت معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بود، در نامه‌ای به سعید نمکی، وزیر بهداشت استعفای خود را اعلام کرد. او که در دوران وزارت سیدحسین قاضی‌زاده‌هاشمی معاونت آموزشی و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی وزارت بهداشت را برعهده داشت، در نامه‌ای علت استعفاش را بروز شرایط ویژه به دلیل بیماری همسرش و نیاز به مراقبت از وی اعلام کرده بود. وی در بخشی از استعفانامه خود استقرار آمایش سرزمینی و ماموریت‌گرایی در دانشگاه‌ها، اعتباربخشی کلیه دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی و بیمارستان‌های آموزشی، گسترش رشته‌های تحصیلات تکمیلی، تخصصی و فوق تخصصی در قالب سند برآورد نیروی انسانی نظام سلامت، افزایش چهار برابری دانشجویان خارجی، اعتدالی عدالت آموزشی با پذیرش ۳۰ درصدی بومی رشته‌های پزشکی، برنامه‌ریزی تربیت نیروی انسانی در افق ۱۰ ساله، افزایش اعتبارات حوزه آموزش، استقرار چندین هزار صندلی آزمون الکترونیک و برگزاری سه‌چهارم آزمون‌های ملی به صورت الکترونیک را از اقداماتی دانسته که در این مدت انجام داده است. او که از مخالفان طرح نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای افزایش دو برابری ظرفیت پذیرش پزشکی بود، با چالش‌هایی از قبیل صندلی‌های آموزشی، تقلب در انتقال دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی در زمینه آموزش دانشجویان پزشکی در سال‌های اخیر فعالیتش مواجه بود.

تقلب در انتقال به ایران

یکی از معضلاتی که وزارت بهداشت با آن روبرو بوده، انتقال دانشجویان پزشکی از دانشگاه‌های خارج از کشور به دانشگاه‌های داخلی به خصوص دانشگاه‌های دولتی بود. افزایش قیمت دلار در سال‌های اخیر باعث شد دانشجویان ایرانی محصل در خارج با مشکل تامین مالی مواجه شوند و از دولت بخواهند زیرساخت‌های لازم برای انتقال دانشجویان به دانشگاه‌های داخلی فراهم کند. علاوه بر دلار دانشجویی که به نوعی نقش کلیدی برای تامین هزینه‌های دانشجویان را ایفا می‌کرد، برخی دانشگاه‌ها از ایجاد ظرفیت برای ورود دانشجویان خارجی به ایران خبر دادند. تا جایی که تسهیلات وزارت بهداشت برای ورود دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی - که تا قبل از تیر ۹۷ در دانشگاه‌های خارجی درس می‌خواندند به دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور - مورد اعتراض برخی دانشجویان و فعالان صنفی دانشجویی قرار گرفت. تسهیلاتی که به گفته لاریجانی، معاون آموزشی وزارت بهداشت در راستای نوسانات نرخ ارز و برابری رفاه حال خانواده این دانشجویان در نظر گرفته شده بود، اما برخی دانشجویان معتقد بودند این موضوع ممکن است در درازمدت به بروز اختلاف سطح علمی بین پزشکان تربیت شده در دانشگاه‌های علوم پزشکی منجر شود. اوایل شهریور سال گذشته لاریجانی به تقاضاهای زیاد دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی که در دانشگاه‌های خارجی مشغول تحصیل بودند، برای ورود به کشور و ادامه تحصیل اشاره کرد و گفت: «با توجه به تغییرات ارزی، تسهیلاتی برای افرادی که از قبل در دانشگاه‌های خارجی مشغول تحصیل بودند، فراهم کردیم، اما با تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی، افرادی که از ابتدای سال ۲۰۱۹ برای تحصیل از ایران خارج می‌شوند تا آخر دوره تحصیل نمی‌توانند به داخل کشور منتقل شوند و پس از تحصیل اگر در دانشگاه معتبر تحصیل کرده باشند، می‌توانند با ارزیابی‌های ویژه و کسب شرایط لازم وارد کشور شوند. این طرح منطقی به نظر می‌رسید، اما روند جذب دانشجو از دانشگاه‌های خارجی خود به بازاری

برای افرادی که می‌خواهند کنکور را دور بزنند و وارد دانشگاه‌های دولتی شوند، تبدیل شد. در اینجا برخی افراد ابتدا به دانشگاه‌های خارجی رفته و با توجه به قانون حمایت از دانشجویان خارجی برای ورود به کشور درخواست می‌دادند و با این کار کنکور پزشکی را که پررابط‌ترین کنکور ایران است، دور می‌زدند. یکی از دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی مدتی پیش از ورود ۱۰۰ دانشجوی دندانپزشکی از کشور مجارستان به این دانشگاه خبر داد و گفت: «این دانشجویان سالانه حدود ۱۰۰ میلیون تومان به دانشگاه‌های کشوری چون مجارستان می‌پردازند و بعد از گذراندن ۳۶ واحد برای تحصیل به داخل کشور می‌آیند. اکثر این دانشجویان معدل دیپلم پایینی دارند و حتی در ایران کنکور نداده‌اند، این دانشجویان حمایت می‌شوند و در واقع به علت مشکلات مالی، دانشگاه‌های علوم پزشکی به یک بنگاه اقتصادی تبدیل شده‌اند و از این راه به دنبال کسب درآمد هستند.» این دانشجویان اضافه کرد: «گفته شده این دانشجویان باید با مصاحبه پذیرش شوند. در حال حاضر مصاحبه این افراد شروع شده و احتمال پذیرش آنها بسیار زیاد است، زیرا در صورت جذب، این امر درآمد خوبی برای دانشگاه خواهد داشت.»

۹

حق دوست در مسئولیت جدید خود با چالش‌هایی از قبیل صندلی‌های پزشکی، ظرفیت پزشکی، دانشگاه‌های پولی مهاجر و ظرفیت‌های پولی دانشگاه‌های علوم پزشکی روبرو خواهد بود، چالش‌هایی که در سال‌های اخیر و با اهمیت یافتن رشته پزشکی به عنوان پررقیب‌ترین رشته کنکور سراسری اهمیت چندبرابری پیدا کرده است

همین ماجرا سبب شد معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را هکارهای مختلفی برای مقابله با این روند در نظر بگیرد. برای مثال تنها دانشجویانی می‌توانستند از این قانون استفاده کنند که تا قبل از ژانویه ۲۰۱۹ برای تحصیل به خارج رفته باشند. لاریجانی، معاون آموزشی وقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۲۶ تیرماه امسال در این مورد گفت: «دانشجویان علوم پزشکی که قبل از ژانویه سال ۲۰۱۹ برای تحصیل به خارج از کشور رفتند، پس از گذراندن واحدهای مشخص و در صورت داشتن شرایطی مانند دانشگاه معتبر، نمره‌های قابل قبول و معدل می‌توانند به دانشگاه‌های داخلی منتقل شوند.» لاریجانی درباره وضعیت دانشجویان علوم پزشکی که در خارج از ایران تحصیل می‌کنند، اظهار داشت: «بخشی از دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های دیگری که مورد تایید وزارت بهداشت نیستند، تحصیل می‌کنند و معدل آنها بسیار پایین است؛ بنابراین نمی‌توانند وارد حوزه آموزش پزشکی ایران شوند و ضوابط ارزیابی کشور از ورود این افراد به سیستم آموزشی ایران جلوگیری می‌کند.»

حواشی پیرامون این موضوع در ماه‌های اخیر کاهش پیدا کرده است، اما هنوز منتظر چگونگی اجرای این قانون هستیم.

به ماجرای تحصیل دانشجوی دندانپزشکی تقلبی در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با ۵۰۰ میلیون تومان و موضوع صندلی‌فروشی بیان کرد: «پس از مطرح شدن این مورد در رسانه‌ها مردم نسبت به این موضوع حساس شدند، چرا که تحصیل افراد در رشته پزشکی که با جان مردم سروکار دارد، بسیار مهم است.» او گفت: «واقعیت این است که اسامی داوطلبان پذیرش شده در کنکور سراسری از طریق سازمان سنجش کشور به دانشگاه‌های علوم پزشکی اعلام می‌شود و وزارت بهداشت هم در سال‌های اخیر با دقت فراوان اطلاعات را از سنجش می‌گیرد و ما هم وقتی فرد وارد دانشگاه و فارغ التحصیل می‌شود، کدهای دانشجویی را بررسی می‌کنیم و تاکنون با مورد تحصیل مغایر با اعلام سازمان سنجش مواجه نشده‌ایم و دیتابیس کاملی داریم که الکترونیکی است.» لاریجانی در ادامه با تاکید بر اینکه بر جذب و پذیرش دانشجویان پزشکی نظارت می‌کند، گفت: «به عنوان مثال چند روز پیش به من اعلام کردند به نظر می‌رسد فردی در دانشگاهی ثبت‌نام کرده که در کنکور قبول نشده است، ظرف چند دقیقه دیتابیس سنجش و افراد ثبت‌نامی دانشگاه را گرفتیم و متوجه شدیم فرد مورد نظر در یک سال پذیرفته نشده، اما در سال بعدی در کنکور پذیرفته شده است، البته هیچ وقت نمی‌توان گفت موارد تخلف صفر است و این احتمال کشور به دانشگاه‌های داخلی رخ دهد، البته سیستم‌های نظارتی به طور دقیق نظارت می‌کنند، چرا که وقتی فردی بخواهد با تقلب مسیر پزشکی را طی کند، این صلاحیت را ندارد که بخواهد سلامت مردم را تامین کند و با دقت و وسواس بر جذب و پذیرش پزشکی نظارت می‌کنیم.» موضوع صندلی‌فروشی در دانشگاه‌ها قابل کتمان یا تکذیب نیست. سعید نمکی، وزیر بهداشت هم در توییت خود با اشاره به این موضوع از عزم وزارت بهداشت برای برخورد با این پدیده خبر داده و گفت: «سه ماه قبل پس از مقابله با اخلاک‌گران در حوزه دارو، دستور برخورد با جریان‌های فساد در کنکور پزشکی و فروش صندلی دانشگاه را صادر کردم. تاکنون نتایج مهمی حاصل شده و به زودی به قوه قضائیه ارسال خواهد شد. عوامل قدرت و فساد در هر سطح و جایگاه بدانند ما تا آخر این راه خواهیم رفت.»

۲۶ شهریورماه خبر دستگیری یک دانشجوی تقلبی در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی منتشر شد. فارغ از آنکه پرونده این دختر جنجالی به کجا رسید، صحبت‌های منتشرشده از سوی او موضوع صندلی‌فروشی در آموزش پزشکی را مطرح کرد. مدتی بعد حیدرعلی عابدی، عضو دیگر کمیسیون بهداشت و درمان مجلس درباره این ماجرا گفت: «وقتی استاد سر کلاس حضور و غیاب انجام می‌دهد، معمولاً تعداد افراد حاضر را نمی‌شمارد و فقط اسامی را می‌خواند. یک فرد از این موضوع سوءاستفاده کرده، ابتدا در بوفه مشغول کار شده و بعد سر برخی کلاس‌ها می‌نشیند. استاد هم اسم این شخص را نمی‌خوانده.» به گفته زالی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، خود آن فرد از طریق استفاده از امکانات یک موسسه آموزشی وارد فضای این دانشگاه شده بود. اسم این فرد در لیست امتحانات هم نبود و اقدامات مبهمی صورت گرفت. او خود را به عنوان دانشجوی دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی جازده بود. او از این طریق سعی کرده بود این اقدام را نه یک اشتباه ساختاری بلکه سوءاستفاده یک فرد نشان دهد، اما محمود صادقی، عضو دیگر کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس مدتی پس از این اتفاق از کشف حداقل ۲۰۰ مورد صندلی‌فروشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی خبر داد و گفت: «حتی رد پای برخی موسسات کنکور که در سیما جمهوری اسلامی هم برنامه‌های تبلیغاتی روی آنتن می‌زنند در این پرونده دیده شده است.» او منشأ این ماجرا را همان تغییرات در نرخ ارز و بازگشت دانشجویان ایرانی خارج از کشور دانسته و گفت: «منشأ اصلی این فساد در دانشگاه‌های علوم پزشکی تغییرات نرخ ارز و بازگشت تعداد زیادی از دانشجویان خارج از کشور به داخل به ویژه در رشته‌های پزشکی بود که این دانشجویان با هزینه شخصی در خارج از کشور تحصیل می‌کردند و پس از بازگشت به کشور دنبال تحصیل در دانشگاه‌های برتر کشور بودند. در واقع بازگشت تعداد زیادی از دانشجویان خارج از کشور زمینه‌ساز این تخلف شد و البته فروش صندلی در دانشگاه‌ها فقط محدود به این افراد نمی‌شود بلکه موارد دیگری بدون اینکه در خارج از کشور تحصیل کرده باشند نیز در دانشگاه‌های برتر مشغول تحصیل شده‌اند.» این صحبت‌ها نشان دهنده ارتباط صندلی‌فروشی، تمایل افراد به ورود به رشته‌های پزشکی و بازگشت دانشجویان به ایران بود. این موضوع حاشیه‌ای دیگر برای معاونت آموزشی وزارت بهداشتی بود که باقر لاریجانی مسئولیت حاشیه‌ها اتخاذ خواهد کرد.

چالش‌ها همچنان باقی است

پس از استعفای باقر لاریجانی از سمت معاونت آموزشی وزارت بهداشت، سعید نمکی او را به عنوان مشاور عالی خود در عرصه‌های مختلف نظام سلامت همچون شورای عالی اخلاق پزشکی، طرح تحول نظام آموزشی و کمیته کشوری بیماری‌های غیرواگیر و در حکمی دیگر علی اکبر حق دوست را به عنوان جانشین باقر لاریجانی در معاونت آموزشی وزارت بهداشت منصوب کرد. حق دوست در مسئولیت جدید خود با چالش‌هایی از قبیل صندلی‌فروشی، افزایش ظرفیت پزشکی، دانشجویان مهاجر و ظرفیت‌های پولی دانشگاه‌های علوم پزشکی روبرو خواهد بود، چالش‌هایی که در سال‌های اخیر و با اهمیت یافتن رشته پزشکی به عنوان پررقیب‌ترین رشته کنکور سراسری اهمیت چندبرابری پیدا کرده است. نمکی مسئولیت پیگیری موارد دیگری را نیز برعهده معاون آموزشی جدید خود گذاشته است. پرداختن به مشکلات مالی دانشگاه‌ها، توجه به اخلاق پزشکی، تعیین شرح وظایف بیمارستان‌های آموزشی، تهیه مطالب آموزشی برای همه گروه‌های هدف به خصوص درمورد بیماری‌های شایع و واگیر و غیرواگیر، استفاده از روش‌های نوین آموزشی و تعریف جایگاه علمی طب سنتی و طب مکمل در آموزش علوم پزشکی، از جمله وظایفی است که نمکی برعهده حق دوست گذاشته است. حق دوست مسئولیت یکی از مهم‌ترین و چالشی‌ترین بخش وزارت بهداشت را برعهده گرفته است و باید دید چه روشی را برای مقابله با این حاشیه‌ها اتخاذ خواهد کرد.

تعداد دانشجویان ۷ استان
پرجمعیت کشور در سال ۱۳۹۷

۲۰۵۲۲۲

نفر در آذربایجان شرقی

۲۵۱۵۹۹

نفر در اصفهان

۷۷۶۲۴۵

نفر در تهران

۲۳۷۵۲۳

نفر در خراسان رضوی

۱۸۵۷۸۴

نفر در خوزستان

۱۸۷۲۳۷

نفر در فارس

۱۳۵۶۱۸

نفر در کرمان

نتایج اولیه آزمون استخدامی کشور اعلام شد

حسین توکلی در گفت‌وگو با مهر گفت: «نتایج اولیه هفتمین آزمون استخدامی دستگاه‌های اجرایی کشور اعلام شد و اسامی ۳۴ هزار و ۴۳۱ نفر به منظور بررسی مدارک و انجام مصاحبه روی سایت سازمان سنجش قرار گرفت.»

او ادامه داد: «این افراد ضرورت دارد براساس مفاد مندرج در اطلاعیه‌ای که به همراه فهرست اسامی آنان روی سایت سازمان سنجش قرار گرفته، برای بررسی مدارک و مصاحبه به مراکز اعلام شده مراجعه کنند.»

به گفته او، نتایج اولیه داوطلبان و فهرست اسامی معرفی شدگان آزمون استخدامی وزارت بهداشت نیز یکشنبه ۲۲ دی اعلام خواهد شد. گفتنی است، هفتمین آزمون استخدامی دستگاه‌های اجرایی کشور با حضور ۵۲۲ هزار و ۲۳۳ داوطلب ثبت‌نام کننده در دو نوبت صبح و عصر روز پنجشنبه ۳۰ آبان‌ماه ۹۸ برگزار شد.

۸۲ اختراع ایرانی ثبت بین‌المللی شد

حمایت از ثبت اختراع در دفاتر معتبر خارجی یکی از اقدامات کانون پتنت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در راستای تولید ثروت از مالکیت فکری و ایجاد بازار اختراعات و کسب درآمد از آنهاست. کانون برای تحقق این هدف خدماتی مانند ثبت اختراع در سیستم‌های پتنت معتبر جهان مانند USPTO و EPO، و حمایت ۹۰ درصدی از کل هزینه‌های ثبت در ادارات معتبر ثبت اختراع را انجام می‌دهد. تاکنون مخترعان ایرانی با دریافت این حمایت‌ها موفق به ثبت بین‌المللی ۸۲ اختراع شده‌اند. براساس این گزارش، تاکنون هزار و ۶۸۸ درخواست در سامانه کانون پتنت برای دریافت حمایت ثبت شده که از این تعداد، ۲۷۴ پرونده پس از ارزیابی مورد تایید قرار گرفته است. براساس اعلام معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، همچنین ترویج و انتشار مفاهیم و موضوعات مرتبط با حقوق مالکیت فکری برای آگاهی بخشی به مخاطبان عام، توانمندسازی کارشناسان دفاتر مالکیت فکری دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور، برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی مالکیت فکری دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان، ایجاد بانک اطلاعاتی از فناوری‌ها و اختراعات پتنت شده و معتبر از دیگر اهدافی است که در این کانون دنبال می‌شود.

گفت‌وگو مقاومت به سامانه طرح پایش اضافه شد

سخنگوی دانشگاه آزاد اسلامی از اضافه شدن موضوع «گفت‌وگو مقاومت» به سامانه طرح پایش پس از شهادت شهید سردار قاسم سلیمانی خبر داد. مهندس احمد حیدری گفت: «در اولین جلسه هیات رئیسه دانشگاه آزاد اسلامی پس از شهادت سردار شهید حاج قاسم سلیمانی موضوع گفت‌وگو مقاومت به سامانه طرح پایش اضافه شد.» او افزود: «دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان اولین دانشگاه کشور تصمیم گرفت کار پژوهشی با موضوع گفت‌وگو مقاومت را در دستور کار خود قرار دهد. دانشگاه آزاد اسلامی این موضوع را به عنوان یکی از موضوعات طرح پایش (پژوهش‌های اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای) در نظر گرفته تا براین اساس دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی بتوانند پژوهش‌های مربوطه را در قالب پایان‌نامه و رساله ارائه کنند. مسئولیت اجرایی این موضوع هم به دانشگاه آزاد اسلامی استان کرمان سپرده شده است.» سخنگوی دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه در موضوع گفت‌وگو مقاومت شهید قاسم سلیمانی نقش محوری داشت، گفت: «نگاه علمی به گفت‌وگو مقاومت، مبتنی بر دانش، بینش و نگرش امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب شکل گرفته است.»